

Sygnatura akt III RC 234/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ż., dnia 29 września 2016 r.

Sąd Rejonowy w Żaganiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący: **Prezes SR Andżelika Suwalska**

Protokolant: st. sekr. sąd. Bogusława Stępień

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016 r. w Żaganiu

sprawy z powództwa K. G.

przeciwko L. G.

o alimenty w kwocie 900 zł miesięcznie

I. zasądza od pozwanego L. G. na rzecz powódki K. G. alimenty w kwocie po **500 zł** (pięćset złotych) miesięcznie, poczynając od dnia 19.07.2016 r., płatne do dnia 15 – go każdego miesiąca z obowiązującymi odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności każdej raty;

II. powództwo w pozostałym zakresie oddala;

III. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 306 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której strona powodowa była zwolniona wraz z opłatą za klauzulę wykonalności;

IV. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC.234/16

UZASADNIENIE

W dniu 19 lipca 2016 roku do Sądu Rejonowego w Żaganiu wpłynął pozew K. G. przeciwko pozwanemu L. G., w którym domagała się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz alimentów w wysokości 900,00 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że pozwany jest jej ojcem, ale od 2013 roku nie łoży jakichkolwiek środków na jej utrzymanie. Od tego roku, rodzice powódki pozostają w separacji faktycznej, a sama powódka pozostaje na wyłącznym utrzymaniu matki. Obecnie, powódka jest studentką (...) Przyrodniczego we W. na kierunku bioinformatyka w trybie stacjonarnym. Tym samym, ponosi koszty związane z edukacją oraz utrzymaniem się we W.. Niestety, pozwany nie wyraża zgody na dobrowolne partycypowanie w kosztach jej utrzymania. Z kolei, matka powódki jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku.

Pozwany L. G., w odpowiedzi na pozew, z dnia 16 sierpnia 2016 roku, stwierdził, że powódka w uzasadnieniu pozwu podaje nieprawdę. Dopiero na rozprawie, w dniu 30 sierpnia 2016 roku, pozwany jednoznacznie określił swoje stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie powództwa w całości, albowiem nie posiada żadnych dochodów i jest niezdolny do pracy (k.32).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Powódka K. G. urodziła się w dniu (...) w Ż. i jest córką pozwanego L. G. oraz J. G. z domu Puszeko.

Dowód:

- odpis skrócony aktu urodzenia powódki (k.4).

Powódka jest obecnie studentką II roku studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku bioinformatyka na Uniwersytecie Przyrodniczym we W.. Planowany termin ukończenia studiów przypada na 30 września 2018 roku. W ubiegłym roku akademickim, powódka korzystała z pomocy socjalnej w postaci stypendium w wysokości łącznej 7.560,00 złotych (840,00 złotych miesięcznie). W tym roku również o taką pomoc się ubiega.

Powódka wynajmuje, wraz z czterema innymi dziewczynami, mieszkanie we W., co kosztuje ją 650,00 złotych miesięcznie, w tym opłaty. Powódka zajmuje w tym mieszkaniu jeden pokój wraz z koleżanką. Na uczelnię powódka dojeżdża środkami komunikacji miejskiej, a koszty biletu miesięcznego wynoszą 50,00 złotych miesięcznie. K. G. nie uczęszcza na żadne dodatkowe zajęcia, jej stan zdrowia jest dobry. Zajęcia na uczelni odbywają się od poniedziałku do czwartku w godzinach od 8.00 do 19.00. Powódka ponosi koszty zakupu materiałów edukacyjnych, podręczników, kopiowania materiałów.

W ubiegłym roku akademickim, rodzice wspomagali finansowo powódkę dając jej po 600,00 złotych miesięcznie. Pozwany L. G. płacił córce w/w kwotę jedynie do stycznia 2016 roku. Od tego czasu powódka pozostawała na wyłącznym utrzymaniu matki.

Powódka jest współwłaścicielką w udziale 1/2 mieszkania położonego w Ż. przy ulicy (...), który to udział otrzymała od babci w drodze umowy o dożywocie z dnia 3 grudnia 2014 roku. W mieszkaniu tym zamieszkuje powódka wspólnie z babką i matką. Matka powódki jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ż. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku.

Rodzice powódki pozostają w nieformalnej separacji od października 2013 roku.

Dowód:

- zaświadczenia (...) Przyrodniczego we W. z dnia 18.08.2016 roku (k.27-28),

- umowa najmu z dnia 07.08.2015 roku (k.29-30v),

- umowa o dożywocie z dnia 3.12.2014 roku (k.38-41),

- zaświadczenie PUP w Ż. (k.26),

- zeznania powódki K. G. (k.42v).

Pozwany L. G. został zaliczony, orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ż. z dnia 4 czerwca 2012 roku, do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Orzeczenie zostało wydane do dnia 30 czerwca 2017 roku, a niepełnosprawność została ustalona od 2005 roku, zaś jej obecny stopień od dnia 17 lutego 2009 roku. Pozwany pobiera zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 153,00 złote miesięcznie. Pozwany był hospitalizowany w 2009 roku z powodu miażdżycy tętnic kończyn dolnych, przewlekłego zaostrzenia niedokrwienia kończyny dolnej lewej. Został wypisany ze szpitala z zaleceniem dalszego leczenia ambulatoryjnego. Obecnie pozwany pozostaje pod kontrolą lekarza rodzinnego i bierze leki, których koszty zakupu nie są znaczne.

Pozwany przebywa w Polsce od 2005 roku. Wcześniej zamieszkiwał w Stanach Zjednoczonych, gdzie pobierał świadczenia z opieki społecznej w kwocie 540 USD miesięcznie. Posiada on dwa obywatelstwa. Utrzymuje się z oszczędności, które zgromadził przed przyjazdem do Polski.

Pozwany jest właścicielem domu dwulokalowego położonego w Ż. przy ulicy (...), przy czym jeden z lokali sprzedał w 2013 roku za kwotę 195.000,00 złotych. Środki uzyskane ze sprzedaży mieszkania przeznaczył na spłatę poprzedniej

żony i budowę domu w S., który należy do wspólności majątkowej małżeńskiej. Dom ten jest w stanie surowym. Obecnie, pozwany zamierza sprzedać drugi lokal mieszkalny za kwotę 300.000,00 złotych. (...) należące do pozwanego nie są obciążone hipoteką. Pozwany ponosi miesięczne opłaty związane z utrzymaniem mieszkania takie jak: woda – 39, 72 złote, wywóz nieczystości stałych – 10,00 złotych, energia elektryczna – 260,00 złotych, gaz – 262,00 złote za dwa miesiące oraz podatek od nieruchomości w kwocie 312,00 złotych rocznie.

Dowód:

- zaświadczenie z dnia 04.06.2012 roku (k.17),
- decyzja Burmistrza Ż. z dnia 25.09.2012 roku (k.18),
- karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 16.03.2009 roku (k.24),
- rachunki pozwanego (k.11-16),
- zeznania pozwanego L. G. (k.42v-43).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo należało uznać za zasadne w części.

Zgodnie z treścią art.128 kro, obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Obowiązek alimentacyjny obejmuje zatem, dostarczanie środków utrzymania i środków wychowania. Pod pojęciem dostarczania środków utrzymania należy rozumieć zaspokajanie normalnych, bieżących potrzeb uprawnionego w postaci pożywienia, ubrania, mieszkania, opału, niezbędnych przedmiotów umożliwiających przebywanie w środowisku i rodzinie. Dostarczanie środków wychowania obejmuje natomiast, powinność starań o zdrowie uprawnionego, o jego rozwój fizyczny i umysłowy, stworzenie możliwości zdobycia wykształcenia, zapewnienie dostępu do dóbr kultury. Środki utrzymania i środki wychowania służą temu samemu celowi, a mianowicie zaspokajaniu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (tak Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy z komentarzem pod red. K. Piaseckiego, W-wa 2002, s.768).

Zgodnie zaś, z treścią art.135§1 kro, zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie (§2 art.135 kro). Zgodnie, z treścią wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 1980 roku (III CRN 107/80, LEX nr 8245), „W sprawach o alimenty sąd ma obowiązek dokładnego i wnikliwego ustalenia usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentowania oraz możliwości ich zaspokojenia przez zobowiązanych”.

Zakres obowiązku alimentacyjnego zależy zatem, z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej zaś - od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia "usprawiedliwione potrzeby" oraz "możliwości zarobkowe i majątkowe" zostały szczegółowo omówione w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r. (M.P. z 1988 r. Nr 6, poz. 60). W uchwale tej stwierdzono między innymi: "Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Nie jest możliwe ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako objaw zbytku lub z innych przyczyn nie powinny być uwzględnione. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle będzie można określić potrzeby życiowe - materialne i intelektualne uprawnionego. Zakres potrzeb dziecka, które powinny być przez rodziców zaspokojone, wyznacza treść art.96 k.r.o., według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o

fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie - odpowiednio do jego uzdolnień - do pracy dla dobra społeczeństwa. Stosownie do tej dyrektywy rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (kulturalnych), także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego) według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby należy już tylko do osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji". Powyższą tezę potwierdza także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 stycznia 2001 roku (II CKN 40/99, LEX nr 52373), w którym stwierdza, iż wykładni art.133§1 kro należy dokonywać w nawiązaniu do art.96 tej ustawy, który nakłada na rodziców obowiązek troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka oraz należyte przygotowanie go do pracy zawodowej.

Zgodnie z utrwaloną w orzecznictwie zasadą, dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami. Nie będzie to jednak dotyczyło potrzeb będących przejawem zbytku.

Podsumowując, należy podkreślić, iż górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art.135§1 k.r.o.), choćby nawet nie zostały w tych granicach pokryte wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji (tak też wyrok SN z dnia 20.01.1972 r., III CRN 470/71, LEX nr 7052).

W niniejszej sprawie bezspornym jest to, że powódka jest studentką II roku studiów stacjonarnych i nie podejmuje zatrudnienia z uwagi na rozkład zajęć na uczelni. Okoliczności powyższych pozwany nie kwestionował, podobnie jak i ponoszonych przez powódkę kosztów utrzymania, zakupu materiałów edukacyjnych i wynajmu mieszkania. Powódka określiła je na kwotę około 1.500,00 złotych miesięcznie, przy czym podniosła, że do stycznia 2016 roku otrzymywała od obojga rodziców po 600,00 złotych miesięcznie i dysponowała stypendium socjalnym w kwocie 840,00 złotych miesięcznie. Od lutego 2016 roku, pozwany L. G. zaprzestał wspomaganie córki finansowo, przerzucając w ten sposób swój obowiązek alimentacyjny na matkę powódki i uczelnię. W toku postępowania, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, powołując się na zły stan zdrowia i brak dochodów, jednocześnie oświadczając, że popiera to, że córka nadal kształci się na studiach wyższych.

Zgodnie z treścią art.133§1 kro, rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Czas trwania obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka nie został przez ustawodawcę ograniczony jakimkolwiek terminem, a jedyną okolicznością, od której zależy ustanie tego obowiązku, jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie. Dziecko, które nie tylko osiągnęło pełnoletność, ale zdobyło także wykształcenie umożliwiające podjęcie pracy zawodowej, pozwalającej na samodzielne utrzymanie, nie traci uprawnień do alimentów, jeżeli np. chce kontynuować naukę i zamiar ten znajduje usprawiedliwienie w dotychczas osiągniętych wynikach w nauce. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 listopada 1997 roku (III CKN 257/97, OSNC 1998, nr 4, poz.70) „przy orzekaniu o obowiązku alimentacyjnym rodziców wobec dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy także pod uwagę, czy wykazują one chęć dalszej nauki oraz czy ich osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie przez nie nauki.” Ponadto, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lutego 1998 roku (I CKN 499/97, nie publ.) stwierdził, iż „nawet zdobycie dwóch zawodów przez dziecko nie zwalnia rodziców od obowiązku świadczenia alimentów, jeżeli taki uprawniony podejmuje studia. Wykładnia art.133§1 kro nie może bowiem pozostawać w oderwaniu od art.94 kro, który nakłada na rodziców obowiązek troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i należytego przygotowania go do pracy dla dobra społeczeństwa, odpowiednio do jego

uzdolnień. Jest przy tym oczywiste, że jedynie efektywne studiowanie pozwala uprawnionemu liczyć na alimentowanie go.”

Tym samym, obowiązek alimentacyjny rodziców względem ich dzieci nie jest ograniczony terminem, a osiągnięcie przez dziecko określonego wieku nie stanowi przesłanki jego uchylenia. Nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego wykształcenia. Zależy on jedynie od tego, czy dziecko jest w stanie utrzymać się samodzielnie. W przypadku dzieci, które osiągnęły pełnoletność, należy wziąć pod uwagę, czy dokładają starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się, czy też wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki.

Pozwany L. G. chce uchylić się od swojego obowiązku alimentacyjnego wobec nadal uczącej się powódki. Bezsprzeczne jest, że obecnie powódka K. G. nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, a wątpliwym jest, czy z uwagi na napięty plan zajęć, ma ona możliwość podjęcia dodatkowego zatrudnienia, nawet w formie wykonywania zlecenia. W tej sytuacji, ma ona prawo starać się o przyznanie jej stypendium socjalnego, co też zrobiła w ubiegłym i bieżącym roku akademickim, ale kwota wypłacanego przez uczelnię świadczenia nie pokrywa w całości kosztów utrzymania powódki we W. – kosztów, których pozwany nie zakwestionował. W takiej sytuacji, rodzice powódki winni ją alimentować w kwotach adekwatnych do swoich możliwości zarobkowych. Jak wynika z zeznań powódki, matka powódki wspomaga ją miesięcznie w kwocie 600,00 złotych, a dodatkowo również oferuje pomoc rzeczową. Pozwany również do stycznia 2016 roku taką kwotę przekazywał powódce. Z zeznań pozwanego, jak i przedłożonych przez niego dokumentów przedstawiających stan zdrowia i rachunków, nie wynika, aby sytuacja pozwanego od stycznia 2016 roku uległa jakiegokolwiek zmianie. Skoro wówczas było go stać na alimenty w tej wysokości, to również obecnie nie powinien mieć trudności z ich uiszczaniem. Pozwany twierdzi, że utrzymuje się jedynie z zasiłku pielęgnacyjnego w kwocie 153,00 złote miesięcznie. Powyższe jest sprzeczne chociażby z wysokościami opłat, które pozwany miesięcznie uiszcza za energię elektryczną, gaz, wodę, wywóz nieczystości, czy podatek od nieruchomości. Kwoty wynikające z przedłożonych przez niego rachunków znacznie przewyższają deklarowane przez pozwanego dochody. To, z kolei, świadczy o tym, że pozwany ukrywa inne źródła dochodów lub dysponuje oszczędnościami w znacznie wyższej kwocie niż 1.500,00 złotych. Podkreślenia wymaga również to, że pozwany nie ma jakichkolwiek zobowiązań finansowych. Jest on również właścicielem lokalu mieszkalnego, którego wartość wyceniona na kwotę 300.000,00 złotych oraz posiada działkę zabudowaną budynkiem jednorodzinny w S., która wchodzi w skład wspólności ustawowej małżeńskiej. Żadna z nieruchomości nie jest obciążona hipoteką bądź innymi prawami rzeczowymi i ciężarami. Ponadto, pozwany twierdzi, że w Stanach Zjednoczonych został mu przyznany zasiłek socjalny w wysokości 540 USD miesięcznie, którego wypłata została wstrzymana z powodu pobytu w Polsce. Nic nie stoi zatem, zdaniem Sądu, na przeszkodzie, aby pozwany powrócił do Stanów Zjednoczonych i ponownie uzyskał prawo do tego zasiłku. W ocenie Sądu, pozwany dysponuje majątkiem, który może spieniężyć lub obciążyć chociażby kredytem hipotecznym, uzyskując w ten sposób środki na alimenty dla córki K.. Stan zdrowia pozwanego i stopień jego niepełnosprawności, w świetle tego, że jak sam twierdzi, nie wymaga on specjalistycznego leczenia, nie przesądza jeszcze o tym, że pozwany jest całkowicie niezdolny do jakiegokolwiek pracy zarobkowej. Z orzeczenia (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności nie wynika, aby pozwany nie mógł podjąć w ogóle zatrudnienia, natomiast powinno być to uwarunkowane wcześniejszą konsultacją u lekarza medycyny pracy.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że pozwany L. G. dysponuje majątkiem, jak również ograniczonymi możliwościami zarobkowymi, które pozwalają mu nałożenie alimentów na rzecz córki. Matka powódki, która znajduje się w trudniejszej sytuacji materialnej niż pozwany, jest w stanie przekazać córce kwotę 600,00 złotych miesięcznie.

Reasumując, Sąd uznał, że pozwany L. G. jest w stanie łożyć na utrzymanie powódki kwotę 500,00 złotych miesięcznie tytułem realizacji swojego obowiązku alimentacyjnego. Kwota alimentów otrzymywana od pozwanego wraz ze świadczeniami płaconymi przez matkę powódki i stypendium socjalnym pozwoli powódce K. G. na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb.

Tym samym, Sąd, na podstawie art.133§1 kro w zw. z art.135§1 kro, zasądził od pozwanego L. G. na rzecz powódki K. G. alimenty w kwocie po 500,00 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 19 lipca 2016 roku, płatnej do dnia 15

każdego miesiąca, z obowiązującymi odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności każdej raty, w pozostałej części powództwo oddalając (punkt I i II wyroku).

Na podstawie art.113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z 2016 roku, poz.623), Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego L. G. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 306,00 złotych tytułem kosztów procesu, stąd orzeczono jak w punkcie III wyroku.

Zgodnie z treścią art.333§1 pkt 1 kpc, Sąd z urzędu nadał rygor natychmiastowej wykonalności wyrokowi w punkcie I, stąd orzeczono jak w punkcie IV wyroku.